

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 124/2024-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 3T/106/2019-2781 z 24. februára 2023 a uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 8To/41/2023-3105 z 12. septembra 2023 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 13. decembra 2023, doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 9. januára 2024, domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov o proti nemu podanej obžalobe. Obe rozhodnutia žiada zrušiť tak, aby pre totožnosť skutku, ktorý už bol objasnený v priestupkovom konaní, nebolo možné pokračovať v trestnom konaní. Okrem toho žiada finančné zadost'učinenie od Mestského súdu Košice 20 000 eur, Okresného súdu Rožňava 40 000 eur a Krajského súdu v Košiciach 60 000 eur.

II.

2. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom Okresného súdu Rožňava z 24. februára 2023 bolo rozhodnuté o obžalobe podanej proti sťažovateľovi v roku 2018 pôvodne na Okresný súd Košice I tak, že sťažovateľ bol uznaný vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania, ktorého sa dopustil tak, že od januára 2016 do marca 2017 zneužil telefónne číslo poškodenej, ktoré mu bolo poskytnuté v rámci plnenia jej študijných cieľov, tak, že aj napriek jej výslovnému nesúhlasu jej zasielal množstvo správ a okrem toho ju sledoval a vyhľadával jej osobnú blízkosť, čím jej podstatne zhoršil kvalitu života. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody na tri mesiace, ktorý bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu 12 mesiacov.

3. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Podľa sťažovateľa trestné konanie začalo nezákonne, keďže trestné oznámenie poškodenej bolo uznesením vyšetrovateľa odovzdané okresnému úradu na priestupkové konanie. Následne si však iný ako dozorujúci prokurátor odovzdaný vyšetrovací spis vyžiadal od okresného úradu a vyšetrovateľovi dal pokyn začať trestné stíhanie. Z toho sťažovateľ vyvodil, že neboli dané podmienky pre začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, keďže po odovzdaní veci na priestupkové konanie neboli zistené žiadne nové skutočnosti. Sťažovateľ namietol, že v prípravnom konaní nebol vykonaný ním navrhnutý výsluch svedkyne, ktorá s poškodenou komunikovala pred podaním trestného oznámenia, a v jeho trestnej veci bol činný prokurátor, ktorý je príbuzným tejto svedkyne. Sťažovateľ tiež namietol spôsob zabezpečenia správ z mobilu poškodenej.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu z 12. septembra 2023 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté. Krajský súd sa s rozhodnutím okresného súdu stotožnil. K námietke o dôkaze komunikácie sťažovateľa s poškodenou krajský súd uviedol, že túto sťažovateľ namietal až v odvolaní a vzhľadom na spôsob jej získania nie je dôvod pochybovať o hodnovernosti jej obsahu, keď bolo zrejmé, že poškodená mu opakovane a jasne dala najavo, že komunikáciu a kontaktovanie si neželá. K námietke nezákonnosti trestného stíhania sťažovateľa krajský súd opísal priebeh trestného konania a zvýraznil, že prokurátor je pri výkone dozoru oprávnený dávať záväzné pokyny vyšetrovateľovi. Pritom zvýraznil, že okresný úrad odovzdaným spisom disponoval len 15 dní, pričom v lehote 30 dní priestupkové konanie ani nezačal a vyšetrovací spis bol riadnym a zákonným spôsobom v rámci dozoru prokurátora vyžiadaný na jeho opätovné preskúmanie a na základe záväzného pokynu prokurátora v rámci dozoru bolo vo veci začaté trestné stíhanie a následne vznesené obvinenie.

III.

5. Sťažovateľ vychádza z toho, že ak by okresný úrad voči nemu rozhodol v priestupkovom konaní, takéto rozhodnutie by predstavovalo prekážku veci rozhodnutej. Podľa sťažovateľa vznikla absurdná situácia, keď bol uznaný vinným v trestnom konaní, no okresný úrad ho uznal nevinným z priestupku, keďže zodpovednosť za priestupok zanikla pre jeho nečinnosti, keď ani nezačal priestupkové konanie. Pre dve protichodné rozhodnutia preto u neho pretrváva stav právnej neistoty. Sťažovateľ ďalej namieta, že prokurátor dal vyšetrovateľovi pokyny, aby bol pribratý znalec na psychologické vyšetrenie jeho a poškodenej a aby boli zabezpečené prístroje, prostredníctvom ktorých prebiehala komunikácia medzi ním a poškodenou. Tieto zásahy do jeho súkromia nijak neodôvodnil, a preto tieto dôkazy neboli zabezpečené zákonne. Okrem toho mu nebola daná možnosť vypočuť znalkyňu, čo viedlo k porušeniu jeho práv na obhajobu.

6. Sťažovateľ namieta, že prokurátor nebol oprávnený už raz odovzdanú vec vyžiadať späť a dať pokyn na začatie trestného stíhania. To platí o to viac, že išlo o iného ako pôvodného dozorového prokurátora. Preto prokurátor konal svojvoľne, hoci skôr už bolo rozhodnuté, že vec sa postupuje na priestupkové konanie. Podľa sťažovateľa tým došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, keďže okresný súd sa odmietol zaoberať nezákonným začatím trestného stíhania a krajský súd pri prieskume tejto námietky dospel k absurdným záverom. Podľa sťažovateľa skutočným dozorovým prokurátorom v jeho veci bol príbuzný prokurátor svedkyne, ktorý bol zaujatý, a preto mal byť vylúčený. Sťažovateľ napokon namieta neprimeranú dĺžku konania na okresných súdoch a ich neúčelné postupy. Zvýrazňuje, že konanie na okresných súdoch trvalo viac ako päť

rokov. V tejto súvislosti namieta aj spôsob vykonávania dôkazov na okresnom súde a kritizuje odôvodnenie a závery rozhodnutí okresného a krajského súdu.

7. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta nesprávnosť skutkových zistení rozhodnutí okresného a krajského súdu, ktoré spočívajú v tom, že telefónne číslo poškodenej mu bolo poskytnuté v rámci plnenia jej študijných cieľov a v nesprávnom opise povahy jeho vzťahu s poškodenou. Na preukázanie skutkového omylu predložil ústavnému súdu nový dôkaz – elektronickú komunikáciu medzi ním a poškodenou. Ďalej namieta, že by poškodenú kontaktoval proti jej vôli, keďže si ho mohla zablokovať, a to, že by poškodenú touto komunikáciou rušil. Poukázal na nepravdivosť výpovede svedkyne (spolubývajúcej poškodenej) a na preukázanie tejto okolnosti navrhol, aby si ústavný súd pripojil priestupkový spis, v ktorom bolo vybavené jeho trestné oznámenie proti poškodenej, ktorá ho fyzicky napadla. Namieta, že prokurátorka o tomto fyzickom útoku poškodenej voči nemu vedela, no v obžalobe ho neuviedla. Z toho, že tento spis nebol súčasťou trestného spisu, vyvodil porušenie práva na obhajobu. Ďalšie námietky sťažovateľa nadväzujú na jeho argumentáciu v ústavnej sťažnosti a v jeho skoršej ústavnej sťažnosti, ktorá bola odmietnutá uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 541/2022 z 8. novembra 2022 a ktorá smerovala proti postupom okresného úradu v priestupkovom konaní.

IV.

8. Z dôvodov porušenia ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v rozsahu proti rozsudku okresného súdu nie je daná právomoc ústavného súdu, keďže proti tomuto rozsudku sťažovateľ mohol a aj podal odvolanie, o ktorom rozhodol uznesením krajský súd, ktorého právomoc vylučuje právomoc ústavného súdu. Preto bola ústavná sťažnosť v tomto rozsahu pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

9. Z dôvodov porušenia ústavných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v rozsahu proti uzneseniu krajského súdu je ústavná sťažnosť podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Sťažovateľ porušenie ústavných práv vyvodzuje z toho, že o jeho trestnom obvinení pre ten istý skutok už bolo rozhodnuté v priestupkovom konaní, a preto nemohol byť odsúdený v trestnom konaní. Sťažovateľ tak formuluje dôvod neprípustnosti jeho trestného stíhania. Podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné. Sťažovateľ tak námietku neprípustnosti svojho trestného stíhania môže namietať dovolaním, ktoré je právnym prostriedkom, ktorý mu zákon (Trestný poriadok) priznáva na ochranu jeho ústavných práv.

10. To isté platí aj v rozsahu námietok sťažovateľa o nezákonnosti dôkazov a spôsobe ich vykonania. Podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Podľa § 371 ods. písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Sťažovateľ námietku nezákonných dôkazov a spôsobu ich vykonania

vedúcu k porušeniu jeho práva na obhajobu môže namietať dovolaním, ktoré je právnym prostriedkom, ktorý mu Trestný poriadok priznáva na ochranu jeho ústavných práv. Napokon je neprípustná aj námietka spočívajúca na tvrdení, že v jeho veci rozhodoval prokurátor, ktorý bol zaujatý, keďže podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

11. Z argumentácie sťažovateľa je zrejmé, že neprípustnosti ústavnej sťažnosti si je vedomý, keďže identifikuje dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pre ktoré nie je dôvod trvať na vyčerpaní právnych prostriedkov nápravy v podústavnom práve. Tieto dôvody sťažovateľ vidí v tom, že nemá k dispozícii žiadne rozhodnutie v priestupkovom konaní, z ktorého by vyplynulo, že o jeho skutkoch už bolo rozhodnuté. Táto skutočnosť nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa, keďže ide o argumentačný nástroj, ktorý sťažovateľ môže prezentovať dovolaním v jeho subjektívnom presvedčení o tom, že jeho trestné stíhanie nie je prípustné.

12. Čo sa týka porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, treba uviesť, že ústavná sťažnosť musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv (IV. ÚS 104/03). Ak v čase podania ústavnej sťažnosti už nemôže dochádzať k porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 6/03). To je akceptované aj Európskym súdom pre ľudské práva (Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009). Konania pred okresným a krajským súdom boli skončené ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Preto nedochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, čo odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti z týchto dôvodov pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

13. Čo sa týka doplnenia ústavnej sťažnosti, je zrejmé, že sťažovateľ porušenie svojich ústavných práv identifikuje v tom, že všeobecné súdy sa pri rozhodovaní o proti nemu podanej obžalobe dopustili skutkového omylu. Ustálenie skutkového stavu je v trestnom konaní otázkou konania na okresnom a krajskom súde. Nesprávnosť skutkových zistení okresného súdu sťažovateľ mohol namietať v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, v ktorom okresný súd považoval za preukázané jeho v skutkovej vete uvedené konanie. Sťažovateľ na preukázanie skutkového omylu až v ústavnej sťažnosti predkladá a navrhuje „nové“ dôkazy (elektronickú komunikáciu s poškodenou a priestupkový spis), ktoré neboli vykonané v konaní na okresnom súde, no ktorých nevykonanie nenamietal a ani nenavrhol v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ tak obchádza systém ochrany svojich ústavných práv, tak ako je konštruovaný v systéme opravných prostriedkov trestného procesu. Sťažovateľ to, čo mohol namietať a navrhovať v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, namieta až v ústavnej sťažnosti.

14. Sťažovateľ námietky, ktoré mohol použiť v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, vyjadruje až v ústavnej sťažnosti. Argumentácia obsiahnutá v doplnení jeho ústavnej sťažnosti je preto podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, keďže sťažovateľ neuvedením

týchto námietok v odvolaní proti rozsudku okresného súdu nevyčerpal právne prostriedky nápravy (návrhy na ďalšie dôkazy), ktoré mohol uviesť v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. Preto aj po doplnení ústavnej sťažnosti nie je dôvod odchyliť sa od záveru, že ústavná sťažnosť je podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprípustná, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Inak povedané, konanie o ústavnej sťažnosti nie je konaním, v ktorom by bol dôvod na nápravu toho, že sťažovateľ na ochranu svojich ústavných práv odvolanie nekoncepoval tak, že by v ňom v súvislosti s tvrdenými nesprávnymi skutkovými zisteniami okresného súdu účinne navrhoval dôkazy, ktoré spomína až v ústavnej sťažnosti a ktoré majú byť dôkazom toho, že okresný súd sa vo svojom rozhodnutí dopustil zjavného skutkového omylu v závere o skutku, ktorého sa sťažovateľ mal dopustiť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu